

PALMERII SILVA.

Metalla pro
dierunt: at-
que inde
fabri.

Lucretius
lib. 10.

Sphæra At-
chimedid.
Quadrige
Myrmecidi-
dis.
Bocula My-
ronis.
Nomen ar-
tificijs non
reddidit Vale-
sius Max.

Lappi & vi-
cina gētes
quidam ad
septentrio-
nes antiquā
morum ac
cultus sim-
plicitatem
retinent.
In nouo or-
be, non ita
pridem,
reperio an-
tiquitatis il-
la vestigia
hæserunt.
Immodicè

Tunc ferrum infesto cœpit splendescere ab igni:
Tunc & sub duris crepitare incudibus æra.
Aera dedit tellus: quod itum est in viscera terræ?
An quod Vulcani siluas excedat arbor
Ab radicibus: & matrem percoxerit igni
Tellurem, ut ferri venis manaret & aris
Riuulus, & tanquam fluere fornace remissus.
Nam, nisi vana fides, ventis disceribus ignis
Robora comprehendit: terræq; elapsus in altum
Ingentem calo sonitum dedit: imaq; summis
Vertit: & ab volucrum oppressit sobolemq; laresq;
Primum vnā terræ pinum dat: at inde secutus
Per ramos victor, perq; alta cacumina regnat:
Et totum inuoluit flammis nemus, inuia linguunt
Siluicola sua lustra: fuga vndique & vndique terror.
Deest iam terra fuga: atque omnis confidit in ignes
Ex imo silua: ac flammis non ante volutus
Ad calum exundat vortex, Notus adiuvat iram
Cum Borea: atque acres glomerant incendia venti.
Sic ardor terræ calefacta per ossa cucurrit
Didit, atque illam sua fundere dona coegit.
Quæ tum homines (illis animum Deus vltro ministrat)
In variam formam ac faciem decurrere rerum
Iusserunt: ferro seu lenia radere tigna:
Seu vellent conferre manus, seu vertere terram.
Ergo fabrorum tunis incudibus ictus
Audit referunt gemitum, dum forcipe massam
Versant, & summa in numerum vi brachia tollunt:
Nec pridem inuentis taurinis folliibus auras
Accipiunt, redduntq; datæ ut grauis æstus ab aura
Ne quicquam furat, & fornacibus ignis anhelet.
Quid non longa dies nigra sub nocte sepultum
In lucem proferat? aut quæ via clausa tenebris
Non adeunda hominum ingenij latet, ut semel acres
Subiecit virtus stimulos: tenuissimæ fabri
Mucronum aut ere, aut ferro fastigia ducunt.
Parua loquor: torques, qui lumina fallere possint,
Elimant, tanquam si tendat aranea telas.
Addunt ut facili tactu momenta sequantur,
Et medium curua in sese rota torqueat axem.
Præterea naturæ animat manus emula saxum:
Et simulat veris auro spirantia signa.
Iam videt in fragili sua Iupiter æthera vitro.
Iam manus in parua magnam nuce claudit Homeris
Iliada: & totas obscurat musca quadrigas.
Iam videas taurum vacca admugire Myronis:
Atque equus in tabula spumas mentitur, & ira
Collectum patulis voluit sub naribus ignem.
Cura prope deceptæ casus se miscuit arti:
Primitia mundi, & simplex sine veste vetustas,
Tuq; ob barbaries victu letata ferarum,
Quo nunc ille abiit vestris in moribus horror?
Cum gens seu saxo, seu duro robore nata,
Quies neque mos, neque cultus erat: nec ponere tellura,
Nec componere opes norant, aut parta tenere;
Sed silua atque asper cultu vanatus alebat.
Quas nunc ille Patrum cœsit delatus in oras,
Dij quantus squalor? quæ sese in Tartara misit?
Scilicet extremam in Scythiam, quæ tardat silet nox
Semper, & occulto densantur sole tenebræ:
Quæ Nereus tergo ferratos sustinet axes:
Non campo surgunt herbae, non arbore frondes:
At cumuli surgunt niuis, & se montibus aquant.
Aut huc, quæ Phœbus ponit discrimina mundo,
Et iacit hinc, illinc vitæque in Thetida flammæ:
Indi solis ubi misso pinguntur ab igni,
Indi quos dulcis sequitur probitasq; decusq;
Addunt se comites pietas, paxq; aurea: it vna
Simplicitasq; b. m. q; parens placidissima amoris.

Heu tantum licuisse hosti in tua viscera, postquam
Implesti fama Europam, non ante reperta
Tellus, quæ Liguri peteret te cura Columbi.
At iam nostra Pales etiam sine sorde, sine villo
Incultu ac squalore pedem fert lata per agros:
Et rus ille nitor morum migravit ab vrbe.
Cœperat ut sulcis frumenti quæreretur herbam,
Atque sua truncos opera sentire volentes
Poma doceret: at inde artes se vertit in omnes
Rusticus: & curam venientem extendit in annum,
Nec mora, nec requies: aut credit a semina versi
Accipiunt sulci, aut mensis venit annua cura.
Præterea fossis oleas, multoq; fluentes
Supponit Baccho vites, iam primus ad auras
Palmas egit sese, cultoris ab arte vocatus.
Nec curat fructus: (quamuis) sed ut omnis ad vnguem
Arboribus pastis secto via limite quadret:
Atque animum in speciem poscat perducta sub auras
Vinea, & in vacuum possint se spargere rami.
Mox & fœderibus dulces confundere succos
Institit, ac mistos ramis inducere flores:
Ut sublimis equi tardo miscetur asello
Ardor, & exitio generis cadit vltimus heres.
Ergo ascita sua prius eripit arma sorori.
Et nomen gaudet pomus mutare salignis
Stipitibus, sorbumq; suo distendere succo
Pinguis & affines frondes oleaster adoptat,
Persuadet moris fucus mutare colorem:
Altera & alterius genus inserit arboris arbor
Stirpibus, ut frondes miretur, & haud sua poma,
Postquam leto ab humo se ad sidera suscipit auctu
Tum scrobibus mandant effossa cydoma siluis,
Ceteraq; ut durum mutant cum matre saporem.
Et quas non artes hominum ex se prompsit in auras
Ingenium: vel quas naturæ accedere partes
Ignauus vetuit circum præcordia sanguis?
Omnia obiuert animis & fortibus ausis:
Felicis, & ate si nullus mare nautæ cecisset.
Ille quidem hoc vellet, fluctus cum ad sidera tollit
Æolus: & longè scopulis illis reclamant
Aequora, dij quantum ignavis factura timorem.
Illi sub terris veniunt mala multa, cui autem?
Qui primus struxit volitantem flamine currum,
Atque iter inuito fecit per carula Nereos:
Illum funesta vexeris Eirnyes, illi
Aeternas Tityi inter aues sua pœna vagetur
Qui primus stellis numeros & nomina fecit
Nauita & ostriferis fauces tentauit Abydi:
Tentauit nostro atque alio sub sole iacentes
Terras, & cursu rudia imbuit æquora ponti.
Quid facis? abrenoua cursu ad littora: redde
Te terræ diuos, & non tua regna lacesis.
Ventorum est quodcunque paras, vix vlla carina
Consensuit, quin ipse rates Aquilonibus arcet
Neptunus saeuus ventis: & turbida cursum
Luna negat cum fratre, & fratre: ac mox super ingens
Porta tonat cali, perges contendere calo?
Perges: nec causas differis contexere leti,
Infelix, etiam quid cogitet Auster & Euris.
Explorans, ipsis Austris rapiendus & Euris.
Sic primum in summum argentum successit honorem:
Et prius abiectum è contemptibus exijt aurum.
Ex illo fluere, & retro sublapsa referri
Omnia: donec in hac se tempora protulit atas.
Namq; aurum postquam virtuti dempsit honorem
Continuo impietas, eheu, dare terga coegit
Spemq; metumq; Deum: & terram loue ratæ reliquit.
Nil iam hominum reuocat mentes, quibus excidit omnis
Religio, atque omnis decessit pectore virtus.

in Indos sa-
uitam.

Agricultu-
ra ipsi ho-
mos accersit

Navigatio-
nis iactū.

Mercatura
pœnura fe-
cit auro.

Tum